

ชื่อเรื่อง หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม : นวัตกรรมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนา "ผ้าครามงามวัฒนธรรม"
ด้วยรูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษา "4 ฐาน 5 รวม 5STEPS MODEL"

ผู้วิจัย กรชนก เชษฐา

ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

บทสรุป

โรงเรียนบ้านฟ้าหวน ดำเนินการขับเคลื่อนและพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้วัฒนธรรมอันดีงามนี้คงอยู่กับชุมชน จึงได้พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนา "ผ้าครามงามวัฒนธรรม" ด้วยรูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษา "4 ฐาน 5 รวม 5STEPS MODEL" จัดกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนของ QSCCS (5STEPS) มาบูรณาการกับการใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เป็นแนวคิดที่จะบูรณาการการเรียนรู้ในโรงเรียนเข้ากับกระบวนการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายหลักคือ การปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ผ้าคราม พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าคราม สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และภาคีเครือข่าย ตลอดจนสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง และการเชื่อมโยงความรู้เข้ากับชีวิตประจำวัน จึงเกิดนวัตกรรมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนา ภายใต้ชื่อนวัตกรรม "ผ้าครามงามวัฒนธรรม"

นวัตกรรมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนา "ผ้าครามงามวัฒนธรรม" ด้วยรูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษา "4 ฐาน 5 รวม 5STEPS MODEL" จัดกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนของ QSCCS (5STEPS) มาบูรณาการกับการใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น มีจุดเด่นที่ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งต่อผู้เรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และชุมชน ตลอดจนสามารถเป็นแบบอย่างในการพัฒนาสถานศึกษาได้ ดังนี้

ด้านนักเรียน ได้รับการพัฒนาทักษะทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ มีทักษะชีวิต

และ เห็นคุณค่าในการ มีความพร้อมสู่การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 รวมถึงปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม สามารถสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เพิ่มมูลค่าจากผ้าครามและนำไปต่อยอดเป็นอาชีพในอนาคต ได้ใช้ความรู้พื้นฐานของการปฏิบัติจริงจากปราชญ์ท้องถิ่น เข้าถึงและต่อยอดความรู้ เกี่ยวกับการทอผ้าครามของชุมชนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง อนุรักษ์และบ่มเพาะประสบการณ์จนกลายเป็น Soft Power

ด้านครู ได้พัฒนาศักยภาพในการออกแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงองค์ความรู้กับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพัฒนาโรงเรียนให้เป็นต้นแบบด้านการบูรณาการวัฒนธรรมและการศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและภาคีเครือข่าย พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับพื้นที่และจังหวัด

ด้านสถานศึกษา ได้พัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการใช้แหล่ง เรียนรู้ท้องถิ่นบูรณาการกับหลักสูตรสถานศึกษา ยกย่องคุณภาพการศึกษา สร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ด้านชุมชน ได้รับการสนับสนุนในด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเสริมสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง

จากผลการดำเนินงานนวัตกรรมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนา "ผ้าครามงามวัฒนธรรม" ซึ่งเป็นการนำรูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษา "4 ฐาน 5 รวม 5STEPS MODEL" จัดกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนของ QSCCS (5STEPS) มาบูรณาการกับการใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น โรงเรียนบ้านฟ้าหวนได้นำผ้าครามของชุมชนมาออกแบบเป็นชุดให้กับวงโปงลางงามบุรีคีตศิลป์

และคณะกลองยาวเนื้ออ่อนออนซอนศิลป์ ของโรงเรียนบ้านฟ้าหวน นักดนตรีใส่เสื้อผ้าครามที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน แสดงกลองยาวในชุมชนบ้านฟ้าหวน และร่วมแสดงโปงลางงามบุรีคีตศิลป์ ในงานนมัสการหลวงปู่พระมหาแปง ประจำปี 2567 ที่ทางอำเภอควีนัง จังหวัดยโสธร จัดขึ้น เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ผ้าครามของชุมชนบ้านฟ้าหวน ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนทุกคนใส่เสื้อผ้าครามของชุมชนในวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ และได้เผยแพร่นวัตกรรมให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน และหน่วยงานภายนอก ส่งผลให้สถานศึกษาได้รับรางวัล โรงเรียนต้นแบบ ระดับดีเยี่ยม ตามโครงการโรงเรียนเครือข่ายวัฒนธรรมสร้างสุข ปลอดภัย

ในสถานศึกษา ประจำปี 2567 ได้รับรางวัลผ่านเกณฑ์ "สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข" ปีการศึกษา 2566 "ระดับเงิน" ได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับทอง โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนผ่านการประเมินรอบที่สาม "บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย" ปีการศึกษา 2564-2568 ได้รับรางวัลโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานกิจกรรมวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กประถมศึกษา "บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย"

รอบที่ 1 ปีการศึกษา 2567-2569 ได้รับรางวัลระดับดีเด่น ประเภทสถานศึกษาขนาดกลาง ในการคัดเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2567 ระดับเขตตรวจราชการ (เขตตรวจราชการที่ 14) รางวัล "สถานศึกษา

ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับยอดเยี่ยม" ระดับขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การคัดเลือกการประเมินผลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

โครงการยกระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเสริมสร้างความปลอดภัย ด้วยศูนย์จิตวิทยาโรงเรียน ประจำปี พ.ศ.2566 ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันได้ว่าที่ผู้จัด "คนรุ่นใหม่ควรสนใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่" ประเภทโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ได้รับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2567 ประเภทสถานศึกษา ขนาดกลาง ระดับยอดเยี่ยม

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : <https://publish.vichakan.net/show/986>

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 4 กุมภาพันธ์ 2568

พิมพ์ : วันที่ 3 มีนาคม 2569 เวลา 12.47 น.